

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ungdomsundervisning m. v. (ungdomsskoler, aftenskoler, fortsættelsesklasser, efterskoler, landbrugsfaglige skoler, brevschooler, fritidsforanstaltninger).

(Første behandling findes i tidenden sp. 705; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 651).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ordføreren (Horn): Som det fremgår af den omdelte betænkning, har udvalget haft et meget omfattende og langstrakt arbejde, hvilket blandt andet skyldes, at udvalget er enigt i, at denne lovgivning fortsat bør have alle partier bag sig, for at man ude i landet kan udnytte alle de mange nye muligheder, forslaget indebærer, for en videreførelse af det frie ungdoms- og oplysningsarbejde.

Meget forskellige opfattelser er bøjet imod hinanden; partierne har givet afkald på fastholden af principielle opfattelser i selve udformningen af ændringsforslagene. Partiernes ordførere vil senere i debatten give udtryk for deres partiers principielle stilling, og også jeg skal efter nogle almindelige bemærkninger om ændringsforslagene føje nogle enkelte betragtninger til.

Udvalgets drøftelser har navnlig omfattet tre områder, for det første § 1, stk. 3, om de 14—18-åriges ret til at deltage i dagundervisning uden løntab; for det andet kommunernes suverænitet i alle bevillingssager og for det tredje fritidsforanstaltningerne som det helt nye afsnit i denne lovgivning.

Hvad det første punkt angår, har udvalgets overvejende flertal ønsket bestemmelsen begrænset til at gælde unge mellem 14 og 16 år, og endvidere at arbejdsgiverne ved indgåelsen af et arbejdsforhold yderligere kan tage forbehold heroverfor — medens lovforslaget, som det blev fremsat, åbnede mulighed for de 14—18-årige til at deltage i denne undervisning, og dispensation fra reglen skulle kunne gives af ungdomsnævnet.

Hvad angår kommunalbestyrelsens suverænitet i bevillingssager, har man ment at måtte respektere denne. Heri ligger dog ikke, at kommunerne kan føle sig frigjort

for forpligtelsen til at støtte et fornuftigt arbejde, som iværksættes efter lovens bestemmelser, tværtimod; kommunerne får et betydeligt ansvar ikke alene overfor arbejdets iværksættelse, men også for, hvad staten yder i tilskud. Det er en af lovforslagets grundpiller, opretholdt også efter at ændringsforslagene var stillet, at kommunalbestyrelsen nøje må overveje, hvad der er rimeligt i alle forhold i anvendelsen af denne lovgivning, således at staten uden nogen kontrol kan forlade sig på, at ethvert tilskud anvendes på forsvarlig måde. Her er bl. a. — som det også er fremhævet i betænkningen — tænkt på anvendelsen af 50 pct. reglen vedrørende lønninger, hvorved man altså kan rette på ting, som man måtte synes der var særlig anledning til at rette på indenfor de forskellige kommuner, hvor særlige omstændigheder måtte gøre sig gældende. Det samme gælder de procentforhold, hvorefter staten iøvrigt yder tilskud, når en kommune har givet tilsagn om støtte til den ene eller den anden foranstaltning, som bliver iværksat efter denne lovgivning.

Endelig vil jeg i denne forbindelse gerne pege på noget, som også har været fremme ved de tidligere behandlinger her i salen, og som ligeledes har været gjort til genstand for nøje overvejelse i udvalget, og det er de uheldige forhold, som har foreligget i en del kommuner, hvor en kommunal eller en anden af kommunen anerkendt aftenskole ligesom har fået monopol på at drive aftenskolevirksomhed, hvilket er i strid med lovens almindelige hovedprincip — det gælder både den lov, vi har, og den lovgivning, vi vil få, hvis det foreliggende forslag ophøjes til lov. Derfor er udvalget enigt i den praksis, som ministeriet har måttet fastholde: at når en privat aftenskoleundervisning iværksættes og lovens bestemmelser iøvrigt opfyldes, såsom at undervisningen har et passende omfang, må den pågældende skole have ret til at få statstilskud til det almindelige arbejde og til den administration, som følger med en sådan skolevirksomhed. Dette er udvalgets opfattelse, og vi håber, at det må være vejledende for kommunerne i fremtiden, når de skal tage stilling til, i hvilket omfang de vil tillade oprettelse af aftenskoler.

Det tredje område, fritidsforanstaltning-